

УКРАЇНА

(19) UA

(11) 59025

(13) A

(51) 7 F42B3/08

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ
І НАУКИ УКРАЇНИДЕРЖАВНИЙ ДЕПАРТАМЕНТ
ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ
ВЛАСНОСТІ

ОПИС

ДО ДЕКЛАРАЦІЙНОГО ПАТЕНТУ
НА ВИНАХІДвидається під
відповідальність
власника
патенту

(54) СВЕРДЛОВИННИЙ ЗАРЯД

1

2

(21) 2002129825

(22) 09 12 2002

(24) 15 08 2003

(46) 15 08 2003, Бюл. № 8, 2003 р.

(72) Юрко Олексій Олексійович, Юрко Олексій
Акакійович(73) КРЕМЕНЧУЦЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ
ПОЛІТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ(57) 1 Свердловинний заряд з кумулятивною
виімкою для руйнування міцних ґрунтів та гірських

порід, який відрізняється тим, кумулятивна
виімка виконана двоступеневою у суцільному за-
ряді, що являє собою циліндр, у верхній частині
якого точно по подовжній осі симетрії створюється
циліндрична порожнина на продовженні заглиб-
лення під детонатор на відстань до вершини куму-
лятивної виімки першого ступеня

2 Свердловинний заряд за п. 1, який відрізня-
ється тим, що верхня частина заряду завершена
кільцевою кумулятивною виімкою

Винахід належить до галузі вибухових робіт і
призначається для руйнації ґрунтів і гірських порід,
а також може використовуватись у добуванні ко-
рисних копалин відкритим способом

Відомі декілька типів кумулятивних зарядів
(Естеров Я.Х., Бродов Е.Ю., Іванаев М.И. Буро-
взрывные работы на транспортном строительстве
М., "Транспорт", 1983), що застосовуються для
дроблення негабаритних кусків гірської породи та
валунів

Дані заряди відрізняються між собою техноло-
гією виготовлення та конструкцією вузла детонації.
Недопоміжкою даних зарядів є великі питомі витрати
вибухових речовин (ВР), малий коефіцієнт корис-
ної дії (ККД) вибуху

Найбільш близьким технічним рішенням яв-
ляються заряди з подовжньою кумулятивною ви-
імкою (Машуков В.И. Действие взрыва на окру-
жающую среду и способы управления им М.,
"Недра", 1976), які застосовуються при проведенні
піричних виробок, очисній виємці та при виконанні
відкритих робіт різного призначення

Перераховані конструкції кумулятивних заря-
дів являються завжди жорстко орієнтовані лише в
одному вибраному напрямку по існуючій виємці

Внаслідок того, що підриваємо ґрунти і породи
мають багато тріщин у різних напрямках, згадані
конструкції зарядів мають низькі показники еконо-
мічності по питомим витратам вибухових речовин,
а в результаті недоброякісного дроблення - з'яв-
ляється негабарит

Мета передбачуваного винаходу - підвищення
коефіцієнта корисної дії вибуху, економія вибухо-

вих речовин, зменшення виходу негабарита

Ця мета досягається дякуючи тому, що у све-
рдловинному заряді кумулятивна виімка виконана
двоступеневою у суцільному заряді, що являє
собою циліндр, у верхній частині якого точно по
подовжній осі симетрії створюється заглиблення
діаметром 8мм для установки детонатора з пода-
льшим збільшенням діаметра цього ж заглиблення
до 10мм на відстань до вершини кумулятивної
виімки першого ступеня з відповідно рівновелики-
ми величинами глибини та діаметра отвору. Наяв-
ність же циліндричного заглиблення діаметром
10мм, що сягає вершини кумуляції, сприяє скоро-
ченню загального терміну детонації, зменшенню
віддзеркалення хвилі детонації, задіяння більшої
активної маси вибухових речовин для утворення
кумулятивного струменя, забезпеченню повної
детонації, оскільки у даному випадку ініціювання
здійснюється практично одночасно у всіх точках
заряду, завдяки чому суттєво підвищується його
працездатність

При підриві заряду детонація спочатку підхо-
дить до вершини виімки, верхня ділянка якої має
значну глибину при малому діаметрі і сприяє
швидкому стисканню кумулятивного струменя.
Поширюючись далі, детонація підходить до вер-
шини другої ступеневої кумулятивної виімки з по-
силенням кумуляції за рахунок сформованого ку-
мулятивного струменя першого ступеня, що
сприяє залученню значно більшої маси вибухової
речовини в активну частину заряду для утворення
вельми щільного кумулятивного струменя, що
спричиняє інтенсивну руйнацію твердого середо-

(13) A

(11) 59025

(19) UA

вища

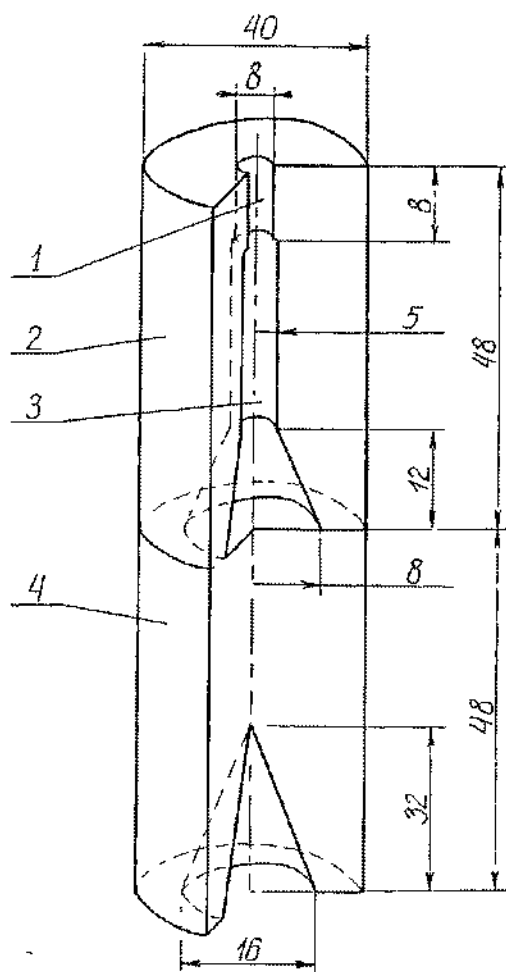
На Фіг наведено загальний вигляд заряду, що має двохступеневу кумуляцію з позначками 1 - гніздо для детонатора, 2 - перша ступінь, 3 - циліндрична порожнина, 4 - друга ступінь, крім того, вказані всі розміри складових елементів свердловинного заряду

Для порівняння в одному і тому ж гранітному масиві на Пісчанському кар'єрі були здійснені вибухи запропонованим зарядом та зарядом, що обрано як прототип

Дані, що характеризують обидва заряди, наведені у таблиці

Таблиця

	Характеристика	З однією кумулятивною виємкою	З двохступеневою кумулятивною виємкою
1	Питома вага вибухової речовини, кг/м ³	0,57	0,54
2	Питомі трудовитрати на підготовчі роботи, людино/годин/м ³	0,0071	0,0071
3	Питомі витрати машинного часу, машино/годин/м ³	0,0029	0,0029
4	Вихід негабариту, %	2,4	-

Фіг.